

Urban Emanuelsson:
Museerna, klimat och biologisk mångfald

Klimatförändringar som redan gjort sig påmind och som till stor del är ett resultat av människans omfattande påverkan på jorden och dess atmosfär är kanske den största miljömässiga och försörjningsmässiga utmaning vi har ställts inför.

För världens politiker gäller att vara handlingskraftiga, göra allt som står deras makt för att vända en mycket negativ trend. Att blunda för att den västerländska livsstilen är en mycket stor del i problemet går inte längre.

Samtidigt har vi varit mycket framgångsrika under de senaste hundra åren att förstöra en stor del av vår jords biologiska mångfald. Detta problem har dock inte uppmärksammats så stort som klimatförändringarna. Det är dock så att bevarad biologisk mångfald är grunden för mänskligt liv och den biologiska mångfalden förser oss med vad som kommit att kallas ekosystemtjänster, t ex fungerande skogar, rent vatten, fisk ur havet mm.

Att inte försöka bemästra klimatproblematiken och hotet mot den biologiska mångfalden samtidigt är en stor fara. Det gäller att se hur dessa problem hänger ihop och hur lösningar ser ut som inte bara vänds mot en av dessa problemkomplex.

Museerna kan spela en mycket stor roll när det gäller att föra ut kunskap om dessa komplexa problem. Många gånger kan problemen se väldiga ut och det kan vara svårt att se den lokala tillämpningen. Här har museerna en chans. Två ämnen som museerna traditionellt varit bra på är historia/etnologi respektive biologi/ekologi. Tyvärr har dessa ämnen t o m beskrivits på **olika** museer och ytterst sällan har man försökt koppla ihop dessa ämnen. Det är just vad som behövs idag, historikern/antikvarien måste förstå biologi/ekologi och biologen måste bli mycket bättre på historia. Det är just sådana kombinationer som måste fram om museerna skall kunna bli riktigt bra på att upplysa om klimathotet och hotet mot vår biologiska mångfald.

Rent konkret kan klimathot-biologisk mångfaldshotet beskrivas i tre punkter.

1. Klimatförändringar påverkar direkt den biologiska mångfalden ofta mycket negativt.
2. När vi försöker möta klimathotet tar vi tag i hur jordbruk och skogsbruk skall anpassas och då riskerar vi ofta att forma lösningar som kan vara till stor nackdel för den biologiska mångfalden.
3. Biologisk mångfald behövs för att vi skall kunna behålla våra sk ekosystemtjänster som bla upprätthåller produktiviteten i skogar, betesmarker, åkrar och hav. Speciellt viktigt är det i en situation då klimatet ändras. T ex kan en stor artrikedom fungera som en buffert. Arter som i ett område tidigare inte betytt så mycket för produktiviteten kan nu komma att få större betydelse. Det är alltså extra viktigt i tider av klimatförändringar att bevara den biologiska mångfalden.

Till sist museerna kan vara med och förklara sådana sammanhang, men man måste vara bra på tvärvetenskap, inte minst när det gäller att koppla samman samhällsvetenskap och dess historiska dimensioner med biologi, meteorologi och allmän ekologi.